

Kā mainīsies ienākumi, ja esat tikko atgrieziesies no bērna kopšanas atvaļinājuma?

Jaunā nodokļu reforma paredzējusi algu pieaugumu dažādām sabiedrības grupām, t.sk. ģimenēm ar bērniem, jo ne tikai samazināta IIN (Iedzīvotāju ienākuma nodokļa) likme un ieviests VID prognozētais neapliekamais minimums, bet palielināti arī atvieglojumi par apgādājamo. No 1. marta visas ģimenes, kurās aug vairāk nekā divi bērni no 1 līdz 20 gadu vecumam, ik mēnesi saņems piemaksas ģimenes valsts pabalstam: par diviem bērniem – 10 eiro, par trim bērniem – 66 eiro, par katru nākamo bērnu – par 50 eiro vairāk, proti, par četriem bērniem – 116 eiro, par pieciem bērniem – 166 eiro, bet par sešiem bērniem – 216 eiro.

Taču jaunā nodokļu reforma atsevišķām grupām liek arī būt vērīgām, lai nodokļu reformas ieguvumi būtu redzami uzreiz, nevis tikai gada beigās. Viena no šādām grupām ir jaunās māmiņas, kas tikko atgriezušās no bērna kopšanas atvaļinājuma.

Kā nodokļu reforma skar māmiņas?

Piemēram, Jana ir jaunā māmiņa, kura darba gaitas uzsāka 2018. gada janvārī. Viņas darba alga ir 1200 eiro uz rokas jeb pēc nodokļu nomaksas. VID prognozētais mēneša neapliekamais minimums laika periodā no 2018.gada 1. janvāra līdz 31. jūlijam ir 100 eiro mēnesī, jo periodā no 2016. gada 1. oktobra līdz 2017. gada 30. septembrim ienākumi nav gūti*. Tā kā pašreizējie ikmēneša ienākumi ir virs 1000 eiro, tad pārrēķina rezultātā diferencētā neapliekamā minimuma dēļ veidosies nodokļa parāds 140 eiro.

Ko darīt, lai šāda situācija neizveidotos?

Visos gadījumos, kad ieņēmumi 2018. gadā sagaidāmi lielāki nekā 2017. gadā, ir ieteicams konsultēties ar grāmatvedi. Viena no iespējām ir lūgt darba devēju nepiemērot VID prognozēto neapliekamo minimumu un, ja gada beigās izrādīsies, ka darba ņēmējs nodokļos ir samaksājis vairāk, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, valsts šo naudu atmaksās.

Kas notiks, ja neapliekamais minimums tiks piemērots lielāks, nekā tas ir realitātē?

Šādā situācijā, VID pārskatot prognozēto neapliekamo minimumu (VID to prognozēs divas reizes gadā), tiks samazināts otrajam pusgadam prognozētais neapliekamais minimums. Aprēķinot diferencēto neapliekamo minimumu par gadu, var rasties nodokļa piemaksas pienākums. Iesniedzot čekus par attaisnotajiem izdevumiem, piemēram, par medicīnu, izglītību, zobārstniecību vai citus attaisnotos izdevumus, par kuriem Jums pienākas naudas atmaksa no valsts, radušos piemaksu var mazināt.

Jāatgādina, ka VID prognozēto neapliekamo minimumu piemēro tajā darba vietā gūtajiem ienākumiem, kuru algas nodokļu grāmatiņā esat atzīmējis kā galveno ienākumu gūšanas vietu. Ja personas alga nav mainījiesies pēdējā gada laikā un tā bijusi līdz 440 eiro, VID prognozēto neapliekamo minimumu piemēro pilnā apmērā jeb 200 eiro. Savukārt algām no 440 līdz 1000 eiro mēnesī neapliekamais minimums, pieaugot algai, samazināsies. Ienākumiem virs 1000 eiro mēnesī tas netiek piemērots.

EDS – Tava nodokļu internetbanka

Atgādinām, ka savam nodokļa maksātāja statusam un nomaksātajiem nodokļiem ikviens darba ņēmējs var sekot līdzi Elektroniskā deklarēšanas sistēma (EDS). Arī VID prognozēto neapliekamo minimumu jebkura persona var redzēt, ielogojoties savā VID EDS kontā. Sākumlapā parādās sadaļa "Algas nodokļa grāmatiņa". Atverot šo sadaļu, būs redzams ieraksts "Prognozētais mēneša neapliekamais minimums". Ja tur parādās "0", VID prognozēto neapliekamo minimumu darba devējs nepiemēros, bet ja parādās kāda cita vērtība – tā arī būs personai piemērojamais prognozētais mēneša neapliekamais minimums.

*Ja personai iepriekš nav bijuši ienākumi, VID prognozētais neapliekamais minimums atbilst 1/12 daļai no maksimālā gada neapliekamā minimuma (200 eiro mēnesī), kas izdalīts ar 2 (2018. gadā – 100 eiro).